

Slovenski Tednik.

Politični in gospodarski list za kmetско ljudstvo.

Izhaja vsak petek.

List velja za celo leto 2 gld. 40 kr., za pol leta
1 gld. 20 kr. — Posamezni list velja 5 soldov.

Uredništvo in opravištvo lista je v „Národní tis-
karni“ v Tavčer-jevi hiši „Hotel Europa.“

Vabilo na naročbo.

S 1. septembrom začne novo naro-
čenje na

„Slovenski Tednik“.

List velja za 4 mesece, od 1. sep-
tembra do konca leta samo 80 krajc.

Naročnina naj se pošilja po poštinih
nakaznicah opravištvu „Slov. Tednika“.

Slovenskim volilcem

sevniškega, breškega in kozjanskega
okraja.

V nedeljo 17. avgusta t. l. o 2. uri
popoldne bode na **Blanci** pri Sevnici
shod slovenskih volilcev.

Posvetovali se bomo, koga da ho-
čemo voliti za poslanca kmetских
občin v državni zbor na Dunaj in iz-
rekli svoje mnenje, po katerem političnem
programu naj bi se naš poslanec ravnal.

Slovenski volilci sevniškega, bre-
škega, kozjanskega in bližnjih
okrajev so uljudno povabljeni, da pridejo
k temu shodu v mnogobrojnem številu.

Za okrajni volilni odbor:

Alojz Lenček, predsednik.
B. Sitar, tajnik.

Kaj je novega po Slovenskem.

V **Šmarji** pri Celji so 9. avgusta vo-
lilci iz trga skupaj prišli in storili sklep,
da bodo volili za svojega poslanca v državni
zbor na Dunaji gospoda doktorja Antona

Prusa, advokata v Konjicah. Slovenska
mesta in trgi celjske mestne skupine, v
katero spada tudi trg Šmarje, imajo voliti
enega poslanca. Dr. **Prus** v Konjicah je
naš slovenski rojak in svobodomiseln mož,
kateri bode se gotovo vselej potezal za bla-
gor slovenskega naroda. Upamo, da ga
bodo volili vsi slovenski volilci mest in tr-
gov celjske mestne skupine.

Na **Notranjskem** se klerikalni du-
hovniki in mala peščica njihovih privrženikov
strašno napenjajo pri kmetских volilcih, da
bi volili nemškega grofa Hohenwarta za svo-
jega poslanca. Mi pa svetujemo volilcem,
naj se drže sklepa postojanskega volilnega
shoda in naj volijo dr. **Razlaga**.

Prihodnjo nedeljo 17. avgusta je na
Blanci pri Sevnici shod kmetских mož sev-
niškega, breškega in kozjanskega okraja,
da se bodo posvetovali o volitvi poslanca
za državni zbor. K temu shodu pride tudi
gospod doktor J. Vošnjak, deželni posla-
nec celjskega okraja, katerega mislijo kmet-
ski volilci celjskega okraja za poslanca v
državni zbor izvoliti. Želeti je, da pride
dosti mož na Blanco.

Denes pa je v **Škofji Loki** na Go-
renjskem volilni shod za mestne volilce.
Mesta in trgi na Notranjskem in Gorenjskem
imajo voliti enega poslanca. Čas je, da se
začnejo pomenjkovati in ne čakajo tako
dolgo, da bodo volitve že razpisane.

Domače stvari.

— (Iz Šmarja) pri Celji se nam piše:
Mi vidimo, koliko se tukajšni klerikalci tru-

dijo, da bi ljudstvo pridobili v ta namen, da bi pri prihodnjih volitvah za državni zbor volilo Hermana. Ves ta trud je zastonj. Že sedaj vam lahko povemo, da bodo volilci iz šnarskega in rogatskega okraja z veliko večino za kandidata gosp. *dr. Ploja* glasovali. Oni dobro vedo, da je dr. Ploj kot posestnik zemljišča umni i marljivi gospodar, da so mu kot plačevalcu štibre znane vse ljudske težnje; oni vedo, da je gospod dr. Ploj vsestransko izobražen, da je dober govornik in navdušen za pravice in svoboščine slovenskega naroda. Dr. Ploj je tudi z vašim privoljenjem ali tudi brez tega katoličan, tedaj ima vse lastnosti za državnega poslanca.

— (Hudobiye in nesreče.) Iz slov. Bistrice se nam piše 10. avgusta: Pri sv. Martinu na Pohorji so se stepli drvarji in je eden bil z nožem v vrat tako hudo ranjen, da je precej umrl. — Na bližnjem Križnem vrhu je živela neka žena, ki je imela 6 nezakonskih otrok. Skrega se z možem, s katerim je skupaj živela in v svoj jezi požre mišnico. Še dva dni je živela in strašne muke trpela, predno je umrla. — Pri košnji je kosec drugega metal, ki je tako nesrečno naletel na koso, da si je vse žile na nogi prerezal. Ozdravel sicer bode, a noga mu ostane popačena.

— (Nesreča.) Iz Smelednika na Gorenjskem se nam piše 10. avgusta: Denes se je tukaj praznovala nova maša. Po navadi so fantje iz možnarjev streljali. Eden fantov hoče možnar sprožiti, a ta se ne vžge. Fant stopi bližje in vzame možnar v roko. V tem hipu se možnar sproži in raztrga nesrečnemu celo desno roko. Koliko nesreč se je vendar že pri cerkvenem streljanju zgodilo.

— (Požar.) Vinica v črnomeljskem okraju je pogorela. Začelo je goreti v nekem skednju. Pogorelo je 17 hiš. Škoda je velika.

— (Iz Brega) v Primorji se nam piše 7. avgusta. Neusmiljeno podnebje žuga poljske pridelke končati. Strašno pripekajo solnčni žarki dan na dan; fižolova stebila so se že pošušila in niti polovica vsejanega

zrnja nij na njih prirastla. Turšica se je tudi počela sušiti — a prida — sadu ne bode obrodila. Prav slabo se nam kaže. Grozdje zori; malo ga bo. Gotovo ne bomo mogli vse luknje ž njimi pomašiti.

— (Iz Istre) se nam piše 10. avgusta. Letina je pri nas slaba; pšenice še nekoji toliko nijso namlatili, kolikor so je posejali i še ta je polna grahora i ljulja. Seno se je dobro obneslo. Turšice bo v krajih poleg morja jako malo, ker že 2 meseca niti kaplje dežja nij bilo, mislite si lahko, kaka vročina i suša da mora biti. Grozdja je jako malo; 1. malo se ga je rodilo; 2. nekoliko kar ga je bilo, ga je bolezen zatrla i 3. grozna suša bode še ono kar je ostalo, posušila, ako ne dobimo brzo dežja. O tužna Istra! što će biti od tebe, dobro gotovo ne.

— (Na Vranskem) bo letos IV. okrajna razstava domače goveje živine 11. septembra, pri kateri se bode 360 gld. za bike, krave in telice premij razdelilo. Tisti dan bo tudi razstava konj iz vranskega, gornjegrajskega in šoštanjkega okraja. Razdelilo bo društvo za povzdigo konjereje na Štajerskem 304 gold. v srebru konjerejcem za najlepše kobile in žrebce pingavskega plemena.

— (Poletni sneg.) V nedeljo je bila huda nevihta po celem Gorenjskem. Tudi malo toče se je vsulo, pa nij dosti škodovala. Popoldne se je zopet razvedrilo. Ko se razprše oblaki, videli smo kamniške gore precej globoko doli s snegom pokrite. Noč je bila potem prav hladna; a v pondeljek je sneg po večjem spet skopnel. Dež je kaj dobro storil polju in senošetom.

— (Iz Svetinjske pri Ormuži) se nam piše: V vinogradih kaže lepo, grozdje uže mehčá. Suša je velika, pa je vendar razgled po ljutomerskih gorica nad vse krasen; povsodi se vidijo lepi vinogradi, ki nam obljubujejo dosta dobre kapljice.

— (Strašilo.) Iz Černice se nam piše: 11. avgusta: Tukaj je v eni hiši skozi osem dni strašilo. Čudno praskanje se je slišalo v zidu. Družina se je vsa v eno spavniško

(Dalje v prilogi.)

sobo spravila zaradi strahu. Končno le grehišni gospodar iskat, od kod pride to praskanje. Najde globoko luknjo v zidu dimnika, v luknji pa čepi — stara mačka. In tako je bil odpravljen strah.

— (Iz slovenskih gor) se nam piše 12. avgusta: Pri sv. Barbari v Slov. goricah so se 4. avgusta nemški trgovci z živino, idoč iz semnja iz Ptuja med soboj sprli, začeli se pretepati in celo nože rabiti. Dvema so vrata zarezali, da so jima pozneje morali šivati kožo. Umrli pa menda ne bodeta. Tudi krčmarja J. Peselna, kateri je hotel mir med njimi narediti, je eden z nožem močno ranil. Doma so ti divjaki iz Lipnice in Arnoža. — Pred kratkim je tukaj pogorelo poslopje, kjer so ogenj zatrosili mlatiči. Pazite tedaj, gospodarji, da mlatiči ne bodo kadili, kajti ogenj se pri slami hitro zatrosi.

— (Strela.) Iz sv. Jurja pri Kranji se nam piše 11. avgusta: Denes v nedeljo opoldne je med hudo uro tresčilo v eno kajžo, katera je do tal pogorela. Teško so rešili ljudje sosednja poslopja.

— (Vojaki), ki so na odpustu, letošno jesen ne bodo sklicani k vojaškim vajam, zavoljo kolere.

— (Iz Vipave) se nam piše: Pretekli četrtek se je v bližnji vasi na Slapu unel ogenj v nekem dimniku, se kmalu lotil sena ter začel nadalje se raztezati. Nagli pomoči in razumni gasitvi naših gg. učiteljev Račiča in Čampa ter gg. Sokolovcev Cotiča, Kobala in Šela se moramo zahvaliti, da se ogenj nij razširil ter v sedanji hudi vročini, ko je vse do kraja suho, velike škode napravil. Slava vrlim gospodom! — Žandarmerije nij bilo navzoči, kar je pri ljudstvu pravično nevoljo izbudilo.

— (Požar.) Piše se nam: V Orehku blizu Postojne so 6. avgusta dopoldne okolo 9. ure pogorela štiri poslopja. Zapalil je neki 4letni otrok z prižigalnim klinčkom med tem časom, ko so bili skoraj vsi ljudje na polji in na senošetih. Vsi štirje pogorelci so bili že pred to nesrečo reveži in v toliko večjo revščino in nadlogo so zdaj pri-

šli, ker jim je zraven stanovanja in obleke tudi spravljeno seno in tudi nekaj žita pogorelo.

— (Pretepanje.) Pri zidanji nove realke v Ljubljani so se óndan popoldne mazavci ali anstrajharji stepli med soboj. Eden je vrgel tovariša z imenom Perška z drugega nadstropja na tla, tako da si je Peršek obe nogi in eno roko zlomil in so ga morali v bolnišnico prenesti. Zločinca pa so zaprli.

Koga volimo za volilnega moža?

Poslanci v državni zbor se bodo volili v kmetskih občinah ravno tako, kakor smo dozdaj volili poslance v deželne zbore. Le volilni okraji so dosti večji.

Vsaka kmetska občina ali soseska si izbere volilnega moža, in sicer na vsakih 500 duš enega. Če ima občina samo 500 do 750 duš, izbere enega volilnega moža, če ima 751 do 1250 duš, 2 moža, in tako naprej za vsakih 500 duš več, enega volilnega moža več. Ti volilni možje pridejo na odločeni dan skupaj v volilnem mestu in volijo poslanca.

Glavna stvar je tedaj, koga voliti za volilnega moža, kajti on ima potem popolno oblast, izbrati poslanca, kakor se njemu zdi.

Volitve volilnih mož se bodo skoro razpisale. Vsak občinski predstojnik napravi imenik vseh kmetskih posestnikov, kateri imajo pravico izbrati volilnega moža. Dan volitve se povsod razglaša in potem je dolžnost vsakega volivca, da pride k volitvi.

Kakšne može pa bi volili kmetje za volilne može?

Izberite si take može, katere poznate, da so pošteni rodoljubi, v političnih stvareh kolikor toliko podučeni, in ki niti pred uradniki, niti pred duhovniki v strahu ne trepečejo.

Koga pa ne kaže voliti za volilnega moža?

1. Ne naših narodnih protivnikov, ki se norce delajo iz nas Slovencev in nam ne privoščijo, da bi tudi mi Slovenci imeli

vse one narodne pravice, kakor drugi narodi, Nemci, Magjari in drugi.

2. Ne klerikalcev, to je takih dekanov, fajmoštrov in kaplanov, kateri kmete nadlegujejo, pa od hiše do hiše lete, ter se sami ponujajo za volilne može. Teh ne volite; oni bi potem izbrali za poslance same klerikalce. Pa tudi cerkovnikov in takih ljudi, ki so odvisni od klerikalnih duhovnikov, ne kaže voliti.

3. Cesarski uradniki so po svoji službi zavezani, da se morajo ravnati po ukazih svojih predpostavljanih. Tedaj odsvetujemo, da bi jih kmetje volili za volilne može.

Najbolje bi bilo, da se volilci še pred volitvo med soboj dogovore in potem enoglasno volijo one može, do katerih imajo zaupanje.

Politični razgled.

Notranje dežele. Cesarski patent s katerim se razpušča državni zbor in se razpišejo nove volitve, že leži v cesarskem kabinetu in čaka cesarskega podpisa. Prihodnja tedna se baje patent razglasi.

Okrajna glavarstva so dobila povelje, da **imenike volilcev** dajo napraviti in pregledati. To kaže, da se bližamo volitvam. Morebiti, da še ta teden se razpusti državni zbor. Volilna agitacija je povsod živahna. Na Slovenskem klerikalci agitujejo tako silno, kakor še nikoli; videli bomo, s kakim uspehom.

V **Pragi** je bila 7. avgusta v mestnem starešinstvu ostra debata zaradi odpravljenja šolnine. Dr. Brauner je proti temu govoril. Pri glasovanju se je šolnina z 41 proti 10 glasom odpravila. Čestitamo Čehom, da sprevidijo škodljivost šolnine, katera naj več protivnikov dela ljudski šoli. Klerikalci na Češkem so enaki, kakor v drugih deželah; posilno obiskanje ljudske šole in odpravljenje šolnine ste dve stvari, proti katerima se s vsemi silami ustavljajo.

Vnanje dežele. Na **Španjskem** so uporniki pod generalom Kontreras marširali proti glavnemu mestu Madridu. Bilo jih je 2000. Vlada jim je hitro vojake nasproti poslala, kateri so razgnali uporniške čete ter jim vzeli orožje.

Francozi so že 4750 milijonov frankov plačali Nemcem, kakor odškodnino za poslednjo vojsko. Samo 250 milijonov imajo

še plačati; potem zapuste nemški vojaki še te kraje, katere dozdej še zasedajo na francoski zemlji.

Italijanska vlada je zapovedala, da se ima banditski pop Santa-Cruz takoj na meji odvrniti, ako pride na Italijansko.

Gospodarske stvari.

Otrebljenje trsov.

V vinogradih, kjer les močno raste, morajo se večkrat še v tem času otrebiti odvišne mladike, ki nima nobenega grozda. Delo pa, ki je lahko zelo koristno za trs, o nepravem času izvršeno, je pa škodljivo skubenje trsovega perja.

Nekateri mislijo, da se morajo grozdi precej, ko začnejo zoreti, deti na solnce. To je sploh koristno. Teda s potrganjem perja se odtegne trti hrana iz zraka, ki jej je zelo potrebna. Rast se s tem jako opovira, da grozdje ne zori in se ne debeli. Skube naj se sedaj trsi takrat, ko je grozdje že mehko in začne sladko postajati. Ako se perje o pravem času skubi, postaje grozdje od solnčne vročine žlahtnejše, zori in izpusti vodo. Tudi se sezdрави, ako je bilo nagnito.

Razumeje se, da se trsi le v takih vinogradih skubijo, kjer les slabo raste. Pri obrezanih trsah grozdi že tako prosto vise, treba je tedaj mladike le po konci privezati; k večjemu če se dolenje perje odtrga. Nekatere sorte trt pa so take, da njihovo grozdje zelo rado gnije, kakor piček, belina itd. Pri takih je rano skubenje zelo potrebno, akoravno se s tem zorenje ustavlja.

Ker je kakor smo že rekli, perje potrebno da pije hrano iz zraka, naj se pri skubnji pazno ravna. Obtrga naj se trta le tam, kjer je grozd; perje, ki stoji višje, naj se pušča, da trta vsaj nekaj hrane iz zraka dobi, tudi je to perje vedno nekako varstvo proti toči, akoravno ne močno izdatno.

Babo.

Suša in vročina

je bila prav silna poslednje tri tedne. Fižol, koruza in krompir vse je venelo in zaostalo v rasti. V nedeljo pa je prišel dolgo zaželeni dež in porosil suho zemljo. Zdaj pa je prav hladno postalo, za sredo

avgusta prehladno. Grozdje postaje sladko; v Ljubljano se je že iz Vipave pripeljalo, prodava se po 40 krajcarjev funt. Nij tako zdravo videti, kakor druga leta.

— Ogersko ministerstvo kmetijstva je objavilo izkazek žitnih pridelkov tekočega leta, po tabelah, ki so mu jih poslali posamezni okraji. Iz teh se razvidi, da so popolno slabe letine le v nekaterih slavonskih okrajih. Sedmogradsko je posebno veliko pridelalo, katastralni oral počez 25 vaganov pšenice in 30 vaganov reži.

Tržna poročila.

— Iz Pešte. Vročina je bila cel teden strašna, da se toži iz vseh krajev, da bo uničila koruzo in krompir. Kar se tiče žitnega trga, je bil ta teden malo živahnejši; pripeljalo se žita sicer nij veliko, pa vendar več, nego na prejšnje trge. Pšenice se je prodalo 40000 vaganov po kupu prejšnjega tedna, pozneje pa tudi ceneje po 6 gl. 60 kr. Rež se je plačevala dražje, nego oni teden po 4 gl. 90 kr. do 5 gl., prodala se je vsa, kolikor se je je pripeljalo. Podražila se je od 30—40 kr. Ječmena se še vedno malo pripelja, zato ne moremo ničesa poročati. Koruza se vedno draži; prodalo se je je 30000 vaganom po 15 kr. dražje nego pretečeni teden. Sočivje se zelo kupuje, fižol po 4 gold. 75 kr. cent. Ker je vedno vroče, se nij nadejati, da bi sočivje plenjalo, zato bode tudi v prihodnje imelo visoko ceno. Po masti, špehu in loju se je malo povpraševalo.

— Iz Dunaja. Žitna kupčija je bila ta teden jako slaba. Pšenica se je po 7 gl. 60 kr. do 8 gl. cent. prodajala. Rež se je plačevala po 6 gl. 10 kr., kajti kljubu temu, da se je ne potrebuje veliko, se je vedno premalo pripelje. Ječmen so kupovali tuji kupci po 3 gl. 85 kr., a ker je bila cena prevelika, se ga je malo prodalo. Koruza se je podražila na 4 gld. 30 kr., ker se letošnje nij veliko nadejati. Moke manjka, posebno črne in režene, kajti malini še večji del stoji. Cena je taista.

Tržne cene.

V Ljubljani 13. avgusta 1873.

Pšenica 6 gl. 70 kr.; — rež 4 gl. 40 kr.; — ječmen 3 gld. 10 kr.; — oves 2 gl. — kr.; — ajda 3 gl. 80 kr.; — prosó 3 gl. 40 kr.; — koruza 3 gl. 80 kr.; — krompir 2 gl. 25 kr.; — fižol 5 gl. — kr. — masla funt — gl. 51 kr.; — mast — gl. 38 kr.; — špeh frišen — gl. 32 kr.; — špeh povojen — gl.

42 kr.; — jajce po 2½ kr.; — mleka bokal 10 kr.; govedine funt 26 kr.; — teletine funt 30 kr.; — svinjsko meso, funt 30 kr.; — sena cent — gl. 80 kr.; — slame cent — gl. 95 kr.; — drva trda 6 gld. 80 kr.; — mehka 5 gld. 20 kr.

V Mariboru 9. avgusta: Pšenica po 7 gld. do 7 gl. 50 kr.; — rež po 4 gl.; — ječmen po 3 gl. do 3 gl. 50 kr.; — oves po 1 gl. 80 kr. do 2 gl.; — krompir po 2 gld.

V Gradci 11. avgusta: Pšenica 7 gl. 80 kr. do 8 gl. 20 kr.; — rež 4 gl. 20 kr. do 4 gl. 50 kr.; — oves 2 gl. 25 kr. do 2 gl. 50 kr.; — koruza 3 gl. 80 kr. do 4 gl. 60 kr.; — ajda 4 gl.; — seno staro 1 gl. 10 kr. do 1 gl. 80 kr.; novo 70 kr. do 1 gl. 30 kr.; — slama 70 kr. do 1 gl. 30 kr. — cent premoga 40 kr.

Loterijske srečke:

Na Dunaji, 9. avgusta: 22. 87. 74. 51. 77.
V Gradci, " " 74. 4. 69. 86. 48.

En sreberni goldinar velja 1 gold. 6 kr. v bankovcih.

Listnica uredništva. G. F. Ž. v V. Po pomoti samo v „Slov. Nar.“ natisneno. „Strelovod“ se o priložnosti natančneje popisuje. G. S. v S. Dajte ga posekat. Ako se kraj ne pove, je celi dopis brez pomena.

Za Dolenjce!

Toča 19. julija t. l. je neizmerno škodo napravila v novomeškem okraji v občinah Sv. Štefan, Gornje-Trebnje, Ponikve, Židanja Vas, Črešnice, Herinja Vas, Sv. Peter in Žalovice. Povsod se pobirajo milodari za te nesrečneže. Slovenci, pritecite na pomoč svojim revnim bratom!

Pozor Slovenci!

V kratki dobi dana Vam bode prilika zavarovati Vašo govejo živino pri

„Češki vzajemni živino-zavarovalni banki“.

Imenovana banka zavaruje živino zoper vsako bolezen in vse napade. Gospodje, koji žele okrajno opravništvo prevzeti, naj blagovolijo pismeno obrniti se na glavno opravništvo. Pisma za to glavno opravništvo prejmlje iz prijaznosti **Opravništvo „Slovenskega Naroda“**. Precej po pogodbi dobivajo vse potrebno in zamorejo delovanje početi.

„GRESHAM“

**zavarovalno društvo za življenje in dohodke
na Dunaji,**

naznanja s tem slavnemu občinstvu, da je svoje

 glavno zastopništvo

za Kranjsko, Koroško, južno Štiro in Primorsko
od danes naprej gospodu

Valentinu Zeschko-tu,

posestniku in lastniku tovarnen (fabrik) v Ljubljani,
izročilo, in vsled tega gospoda *Antona Vičiča* odstavilo.

Dunaj, dne 25. julija 1873.

Glavno ravnateljstvo
„Greshama“ na Dunaji.

P. T.

Kot pooblastenec po zgoraj objavljenem razglasu poverjen, prijazno
naznanjam, da sem pisarno

glavnega zastopništva „Greshama“

na velikem trgu št. 279 v prvem nadstropju
ustanovil, in da sem svojega sina, gospoda

Alberta Zeschko-ta

za administrativno upravnništvo pooblastil, in gospodu

Avgustu Vertnik-u

voditeljstvo operacije zastopništva izročil.

Za izvršitev raznih zavarovalnih predlogov po vseh pogojih se na-
prosi, in kot zato tudi pooblastena dva omenjena gospoda uljudno priporoča
z vsem spoštovanjem

V Ljubljani, dne 25. julija 1873.

Valentin Zeschko.